

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/176/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120211993
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120211993.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: J. N., W.: XX.XX.XXXX, F. U. XXX, XXX XX U., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, IČO: 31954448, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35807598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, IČO: 42185190, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava o primerané finančné zadostučinenie 396,-eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 200 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom došlým súdu dňa 20.10.2020 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 396 €.

1.1. Žalobca v návrhu na začatie konania uviedol:

V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 15C/426/2015 o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky som bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný v nároku o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 15C/426/2015, zo dňa 15.12.2017 a v uplatňovanom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5Co/48/2018, zo dňa 25.10.2018, ktoré nadobudli právoplatnosť 28.11.2018.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco:

Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZoS“) druhá veta „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ Predmetné ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadostučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadostučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadostučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch,

keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nie len jeho deklaráciu. Žalobca má za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalovaný je ďalej toho názoru, že Žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu.

Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie žalobkyne požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak.

3. Súd vychádzal z obsahu listín tvoriacich súdny spis a zistil nasledujúce:

3.1. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 15C/426/2015 - 69 zo dňa 15.12.2017 takto rozhodol:

I. Žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 96,-Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne splatným odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému zamietla.

II. Určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úver č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 11) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči v rozsahu 100%, vyplývajúcich z rozhodnutia súdu vo výroku I.

IV. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania voči v rozsahu 100%, vyplývajúcich z rozhodnutia súdu vo výroku II.

3.2. Krajský súd v Prešove rozhodnutím č.k. 5Co/48/2018 - 295 zo dňa 25.10.2018 v odvolacom konaní, takto rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. o určení, že zmluvná podmienka v Zmluve o úver č. XXXXXXXXXX A. H. XX.X.XXXX, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 11) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Mení rozsudok vo výroku I. o zamietnutí žaloby v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 96,-Eur s príslušenstvom tak, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 96,-Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 96,-Eur od 12.11.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Mení rozsudok vo výrokoch o trovách konania tak, že priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu.

Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu. O výške oboch nárokov rozhodne súd 1. inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

4. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 - Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

4.1. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto

sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

4.2. V prejednávacom prípade možno konštatovať, že zo strany žalobcu došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu vrátenia mu sumy bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným dodávateľom finančnej služby na jeho úkor a v tomto konaní bol plne úspešný. Rovnako bol úspešný v tom, že zmluvná podmienka, na základe ktorej bezdôvodné obohatenie vzniklo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

4.3. Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že súčasné znenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na obvyklú argumentáciu žalovaných dodávateľov, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu.

4.4. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú (pričom však táto funkcia sama o sebe nespôsobuje zvýšenie sumy priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia) tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

4.5. Pokiaľ ide o znenie relevantného § 3 ods.5 ZOS - „Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi“ má súd za to, že nie je viazaný doslovným znením zákona a výklad podaný žalovaným nie je správny. Doslovné znenie síce jazykovým výkladom zvädza k tomu, že porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi sa musí udiať kumulatívne z dôvodu použitia zlučovacej spojky „a“ ale iba jazykový výklad však k správneému výkladu právnej normy nestačí. Ústavný súd ČR a NSS ČR v jazykovému výkladu právnej normy uviedli - Naprosto neudržiteľným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity (Pl. ÚS 33/97). Soud [...] není absolutně vázán doslovným zněním zákonného ustanovení, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit v případě, kdy to vyžaduje ze závažných důvodů účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jenž mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Je nutno se přitom vyvarovat libovůle; rozhodnutí soudu se musí zakládat na racionální argumentaci (Pl. ÚS 21/96). Doslovný (gramatický) výklad není jedinou metodou interpretace právní normy; není ani metodou nejspolehlivější ((1133/2007 Sb. NSS). Otrocké následování doslovného znění zákona [...] nemá v moderním právním státě opodstatnění (1940/2009 Sb. NSS). Za podstatný súd považuje výklad teleologický. Podľa učebnice Teorie práva autorů J. Boguszak, J. Čapek, A. Gerloch - usiluje soud při teleologickém výkladu o postižení smyslu, resp. cíle právní normy v souvislosti s nejvšeobecnějšími podmínkami ... v nichž se má norma realizovat. Jde tedy o hledání účelu zákonného ustanovení, a to v kontextu společenských podmínek v okamžiku provádění interpretace. Procesný súd má teda za to, že cieľom zákonodarcu nebolo obmedziť počet prípadov, pri ktorých sa spotrebiteľ môže domáhať primeraného finančného zadosťučinenia, práve naopak a preto je v citovanej právnej norme spojku „a“ potrebné vykladať vo význame „alebo“.

5. Žalovaný vo vzťahu k žalobcovi porušil minimálne nasledujúce zákonné povinnosti: Podľa § 4 ods.2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Predávajúci nesmie

a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu (žalovaný inkasoval poplatok, na ktorý nemal právny nárok),

Podľa § 53 ods.1 OZ - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

6. Pri neexistencii kritérií pre určovanie výšky finančného zadosťučinenia, tak súd má za to, že pre výšku finančného zadosťučinenia môže byť podstatnou aj suma, o ktorú sa dodávateľ chcel na úkor spotrebiteľa obohatiť. KS v Prešove už judikoval, že primerané finančné zadosťučinenie by malo predstavovať aspoň 50% zo sumy dodávateľom pôvodne neoprávnene získanej. Senát 9 Csp OS Prešov zároveň ustálene (s potvrdením KS v Prešove) priznáva za neprijateľnú zmluvnú podmienku pri neexistencii osobitných dôvodov v smere jej zvýšenia alebo zníženia (ktoré v danej veci nevidí) sumu 150 €. V prejednávanej veci tak súd má za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 €.

7. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

7.1. Žalobca v konaní plne úspešný (výška plnenia závisela od úvahy súdu, preto plný úspech je daný úspechom v základe nároku) má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.